

Національна академія аграрних наук України
Інститут зрошуваного землеробства

Матеріали науково-практичної конференції
«Наукові аспекти формування сучасних агротехнологій –
інновації молодих вчених для забезпечення сталого
розвитку агропромислового комплексу»

20 травня 2022

м. Херсон

ЗМІСТ

Інноваційні розробки та технології у галузях землеробства, рослинництва та кормовиробництва

КУКУРУДЗА – ПЕРСПЕКТИВНА КУЛЬТУРА ДЛЯ БІОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ Базиленко Є.О., Марченко Т.Ю.	9
ВПЛИВ РЕЖИМІВ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ТА УДОБРЕННЯ НА РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН ТОМАТА У ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ Бондаренко К.О., Косенко Н.П.	11
ЗАСТОСУВАННЯ VIN-SAD-UKR ПРИ СТВОРЕННІ БАЗИ ДАНИХ КАДАСТРУ ВИНОГРАДНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ) Бузовська М.Б., Попова Г.К., Булаєва Ю.Ю.	13
РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ БУРКУНУ БІЛОГО Влащук А.М., Дробіт О.С., Белов В.О.	15
ВДОСКОНАЛЕННЯ АГРОТЕХНІКИ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ Вожегова Р.А., Дробіт О.С., Дробітько А.В.	17
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОВИРОБНИЦТВА В СТЕПУ УКРАЇНИ Гайденко О.М.	19
ГЛОБАЛЬНА ЗМІНА КЛІМАТУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО Димов О.М., Голобородько С.П., Шарій В.О.	23
ЛЬОН ОЛІЙНИЙ В УКРАЇНІ – КУЛЬТУРА ВТРАЧЕНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ Жуйков О.Г., Мельник М.А.	25
ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРОСА В ПІСЛЯЖНИВНИХ ПОСІВАХ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ Заєць С.О., Сергєєв Л.А., Онуфран Л.І., Юзюк С.М.	27
ВПЛИВ МІКРОДОБРИВ НА ВИСОТУ РОСЛИН ТА ПЛОЩУ ЛИСТКОВОЇ ПОВЕРХНІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ Каращук Г.В.	28
ЯКІСТЬ ЗЕЛЕНОЇ МАСИ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО ПРИ ВИРОЩУВАННІ У НЕЗРОШУВАНИХ УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ Качанова Т.В.	30
PRODUCTIVITY OF KABULI CHICKPEAS DEPENDING ON THE VARIETIES AND METHODS OF SOWING Koloyanidi N.O.	32
КОРМОВИЙ ЦЕНТР: ІДЕЯ ТА ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ Коляденко С.В., Воронецька І.С.	34
ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ТОМАТА СЕЛЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН Косенко Н.П., Бондаренко К.О.	36
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ НА ЗРОШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ Марченко Т.Ю., Ситнік Я.Д.	38
ВИВЧЕННЯ ЩІЛЬНОСТІ УТРИМАННЯ ЛИЧИНОК МУХИ ЧОРНА ЛЬВИНКА ПРИ ВИРОЩУВАННІ Молчанова О.Д., Бурлака Н.І.	40

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	41
Олепир Р.В., Лень О.І.	
ВПЛИВ ПІСЛЯЖНИВНИХ СИДЕРАЛЬНИХ КУЛЬТУР НА ЗМІНУ ВОДНОГО РЕЖИМУ ҐРУНТУ ТА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ СОЇ В СІВОЗМІНІ НА ЗРОШЕННІ	43
Резніченко Н.Д., Казновський О.В.	
РЕЗЕРВИ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКА В УКРАЇНІ	46
Римар Д.Є., Рудік О.Л.	
ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ЗА УМОВИ ПІДЖИВЛЕННЯ ПОСІВІВ	47
Сокульський М.А.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ	48
Умрихін Н.Л., Алмаєва Т.М.	
ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТУВАННЯ СУБСТРАТІВ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ ГЛИВИ ДЛЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	50
Чернишов І.В.	
ПОТЕНЦІАЛ ПРОСА В РОЗРІЗІ ПОТОЧНИХ ПРОБЛЕМ АПК УКРАЇНИ	51
Чугак В.В., Рудік О.Л.	
ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПРИ ВИРОЩУВАННІ РІПАКУ	54
Юрчук Н.П., Юрчук С.С.	

Захист і карантин рослин

ПОШИРЕННЯ КАРАНТИННОГО ШКІДНИКА ЗАХІДНОГО КУКУРУДЗЯНОГО ЖУКА (<i>Diabrotica virgifera virgifera</i> Le Conte) В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	56
Балан Г.О., Лясота О.	
DYNAMICS OF QUARANTINABLE WEEDS DISTRIBUTION IN ODESA REGION	58
Balan G.O.	
РОЗВИТОК РОСЛИН ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ПАГОНІВ СПАРЖІ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	60
Бондаренко К.О., Косенко Н.П.	
ВИСОКИЙ ВИХІД – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ВОЛОКНА З ОДИНИЦІ ПЛОЩІ	62
Вожегова Р.А., Боровик В.О., Коковіхіна О.С.	
ІННОВАЦІЇ З ПИТАНЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ ПОСІВІВ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	64
Гаврилюк Л.Л., Круть М.В.	
ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ НАСІННЯ РІЗНИХ СОРТІВ ТОМАТА ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ РОСЛИН ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	66
Косенко Н.П.	
ХІМІЧНЕ КОНТРОЛЮВАННЯ РОСЛИН БОРЩІВНИКА СОСНОВСЬКОГО	69
Макух Я.П., Ременюк С.О., Мошківська С.В., Різник В.М.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГЦИДІВ І БІОПРЕПАРАТІВ ПРОТИ ПЛОДОВОЇ ГНИЛІ ПЕРСИКА В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	71
Нагорна Л.В.	
ECOLOGICAL ASSESSMENT OF SEED PROTECTANTS	73
Ranchenko T., Chervyakova L.	

ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ ГОРОХУ В ОРГАНІЧНОМУ ЗЕМЛЕРОБСТВІ	74
Фундират К.С., Заєць С.О., Коваленко А.М.	
ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАХИСТУ	75
Чернелівська О.О., Задорожний В.С., Сокульський М.А.	
ВИДОВИЙ СКЛАД ОСНОВНИХ ШКІДНИКІВ У НАСАДЖЕННЯХ ПЕРСИКА ПІВДНЯ УКРАЇНИ	77
Юдицька І.В., Розова Л.В.	

Селекція та насінництво

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ КОМПЛЕКСНОЇ ДІЇ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОЇ	79
Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Діянова А.О.	
КРАЩІ СОРТИ ЯБЛУНІ МЛІЇВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ	81
Волошина В.В., Гоменюк В.І.	
РЕЗУЛЬТАТИ СЕЛЕКЦІЇ ВИКИ ЯРОЇ НА ЗБІЛЬШЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ЗДАТНОСТІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ НА НАСІННЯ У ВИКО-ГІРЧИЧНОМУ АГРОЦЕНОЗІ	83
Гагін А.О.	
УСПАДКУВАННЯ ВИСОТИ РОСЛИН ГІБРИДАМИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РІЗНОГО ЕКОЛОГО-ГЕНЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ	85
Жупина А.Ю., Марченко Т.Ю.	
СПЕКТР ЗАБАРВЛЕННЯ ПЕЛЮСТОК КВІТОК У СЕЛЕКЦІЇ ГІРЧИЦІ СИЗОЇ (<i>BRASSICA JUNCEA</i> (L.))	87
Журавель В.М., Буділка Г.І., Вендель Г.В.	
MANIFESTATION AND VARIABILITY OF BIOMETRIC SIGNS IN LINE-PARENTAL COMPONENTS AND MAIZE HYBRIDS USING DIFFERENT GENETIC PLASMA UNDER IRRIGATION	89
Zabara P.P., Marchenko T.Y.	
КЛОНОВА СЕЛЕКЦІЯ – МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОРТІВ ВІНОГРАДУ	91
Ковальова І.А., Герус Л.В., Салій О.В., Скрипник В.В., Гребенюк І.С.	
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ БЕЗВИСАДКОВОГО ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ БУРЯКУ СТОЛОВОГО ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	93
Косенко Н.П.	
ЗРАЗКИ ГЕНОФОНДУ ЯБЛУНІ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЙНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ СОРТИМЕНТУ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	95
Красуля Т.І.	
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОКІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ВАРІЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ У ТРИЛІНІЙНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА	97
Кутіщева Н.М., Шудря Л.І., Одинець С.І.	
BREEDING ASPECTS OF THE USE OF MAIZE AND HEMP AS BIOENERGY CROPS	99
Lavrynenko Yu.O., Marchenko T.Yu., Mishchenko S.V.	
СОРТИ ТА ФОРМИ КИЗИЛУ (<i>CORNUS MAS.</i> L.) СЕЛЕКЦІЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л.П. СИМИРЕНКА ІС НААН	101
Литвин І.І.	
ЗАЛЕЖНІСТЬ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ НАСІННЯ САЛАТУ ПОСІВНОГО РІЗНОВИДУ РОМЕН ВІД СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	103
Несин В.М., Касян О.І., Позняк О.В.	

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СЕЛЕКЦІЇ КУКУРУДЗИ В ІНСТИТУТІ ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН Пілярська О.О., Марченко Т.Ю.	105
ОСОБЛИВОСТІ УСПАДКУВАННЯ ЖИРНО-КИСЛОТНОГО СКЛАДУ ОЛІЇ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО Склярєнко Г.В.	107
ВИЗНАЧЕННЯ ПОСУХОСТІЙКОСТІ ПОПУЛЯЦІЙ ЛЮЦЕРНИ ЗА МАТЕМАТИЧНИМИ ІНДЕКСАМИ Тищенко А.В., Тищенко О.Д., Пілярська О.О., Коновалова В.М.	109
ОДНА З НАЙРЕЗУЛЬТАТИВНІШИХ ГІБРИДНИХ КОМБІНАЦІЙ В ІСТОРІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЧЕРЕШНІ Толстолік Л.М.	110
SEED PRODUCTIVITY OF WINTER TRITICALE VARIETIES DEPENDING ON FERTILIZATION ON THE IRRIGATED LANDS OF THE SOUTHERN STEPPE OF UKRAINE Fundyrat K.S., Zaiets S.O.	112
ЕКОЛОГІЧНЕ СОРТОВИПРОБУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ СОРТІВ РИСУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ Шпак Д.В., Шпак Т.М., Мельніченко Г.В., Довбуш О.С., Уханова М.А.	114
ОЦІНКА ПЛАСТИЧНОСТІ ТА СТАБІЛЬНОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ СОЇ Штуць Т.М., Темченко І.В.	116

Картоплярство та овочівництво

ЛЕЛЕКА – НОВИЙ СОРТ САЛАТУ ПОСІВНОГО СТЕБЛОВОГО (<i>Lactuca sativa</i> L. var. <i>angustana</i>) Позняк О.В., Касян О.І., Чабан Л.В., Кондратенко С.І.	118
НОВИНКИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ – ГІБРИДИ ОГІРКА НІЖИНСЬКОГО СОРТОТИПУ Птуха Н.І., Позняк О.В., Несин В.М., Дяченко Н.М.	119
СОРТ ЦИБУЛІ ПОРЕЮ ДАНКО Фесенко Л.П., Позняк О.В.	121
СОРТ КРОПУ ПАХУЧОГО З ПОДОВЖЕНИМ ПЕРІОДОМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРИДАТНОСТІ Чабан Л.В., Позняк О.В., Касян О.І., Кондратенко С.І.	122
УРОЖАЙНІСТЬ КУЛЬТУРИ БАТАТУ (<i>IPOMOEA BATATAS</i> L.) ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ Юрченко С.О., Баган А.В.	124

Садівництво та плідівництво

МЛІЇВСЬКІ СОРТИ ЧЕРЕШНІ (<i>CERASUS AVIUM</i> L.) ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ТА ВИРОБНИЦТВА Буркут М.В.	126
ЕЛЕМЕНТИ БІОЛОГІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР НА ПІВДНІ УКРАЇНИ Малюк Т.В., Козлова Л.В.	128
ОЦІНКА УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ЗА ДАНИМИ МЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ПЛОДОВИХ РОСЛИН Одинцова В.А.	130

УРОЖАЙНІСТЬ КУЛЬТУРИ БАТАТУ (*IPOMOEA BATATAS L.*) ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ

Юрченко С.О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

Баган А.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

Полтавський державний аграрний університет МОН

Батат здобуває все більшу популярність у світі, зокрема, і в Україні. Це пов'язано з високим потенціалом культури для сільськогосподарського виробництва та харчування людей. Рушієм попиту на батат часто виступає інтерес споживачів до чогось нового, незвичайного.

Слід відмітити, що батат (*Ipomoea batatas L.*) є багаторічною трав'янистою культурою, що походить із теплого субтропічного клімату [4]. Залежно від сорту, рослини можуть повністю використовуватися людиною. Зокрема у країнах, що розвиваються, до раціону входять листки, молоді пагони, насіння і кореневі бульби [3]. В Україні батат вирощують як однорічну рослину, з метою одержання корневих бульб.

У батата в Україні чималі перспективи. Зокрема, у наших виробників чудові шанси розвинути експорт батату. Адже значну частку в собівартості займає ручна праця, а у нас вона дешева, як більш ніде в Європі. Розвиток переробки ще більше розширить ринок збуту. Адже вже зараз батат у великих кількостях купують Nestle та інші міжнародні гіганти харчової промисловості, виготовляючи з нього різноманітні чіпси, сушені палички й порошки, заморожують батат і навіть випускають батат-фрі [5]. Однією із переваг вирощування даної культури є відсутність характерних шкідників і збудників хвороб, що дає можливість отримати екологічно безпечну продукцію [2].

Дослідження зразків батату іноземної селекції в умовах Лісостепу України є актуальним для розширення виробництва.

Сорти різняться і за цукристістю, і за кольором м'якуша (найпоширеніші – білий і помаранчевий, але бувають і фіолетового та інших екзотичних забарвлень) [3]. В ході наших досліджень ми вивчали 8 сортів: Вінницький рожевий, Женьшень червоний, Бурячний, Борегад, Тайнунг - 65, Орманс, Боніта, LA.

Для отримання посадкового матеріалу, кореневі бульби пророщували в ящиках з піском. Укорінені живці висаджували 25 травня у відкритий ґрунт. Схема посадки – 70 x 30 см, густина висаджування 50 тис./га, глибина посадкових ям – 15 см. Щоб розсада легше перенесла пересадку і швидко вкоренилася, з живців зрізали все листя, при цьому залишали тільки 1-2 пари верхніх листових пластин [1].

Збирання врожаю розпочинають перед настанням перших осінніх заморозків, оскільки бульби рослин, пошкоджених низькими температурами,

сильно уражуються чорною гниллю і тому погано зберігаються. За тиждень до збирання проводили видалення пагонів. Кореневі бульби викопували уручну. Кореневі бульби одразу зважували. Підготовка бульб до зберігання передбачала витримування від 4 до 7 діб у вентильованому приміщенні за температури 30...32 °С і відносної вологості повітря 85–90 %. В результаті шкірка бульб стає більш твердою, рани і порізи зтягуються, що створює природній бар'єр для ураження збудниками хвороб. Також, поліпшуються смакові якості. Оптимальна температура зберігання батату є 12 – 14°С й відносна вологість повітря 75–80 %/

В результаті обліку врожайності було виявлено, що за середня вага корневих бульб коливалася від 69,3 г до 352 г. За даним показником серед досліджуваних сортів виділилися: Женьшень червоний (352 г), Валенсія рожева (177,3 г), Боніта (139 г). В інших сортів вага корневих бульб була менше 130 г.

Товарними вважаються кореневі бульби батата масою від 200 до 400 г, вирівняні за формою. Тому важливим є показник виходу товарної продукції, який в умовах досліду коливався від 53,2 % до 88 %. Було виділено сорти, які мали вихід продукції більше 70%: Женьшень червоний (88 %), Бурячний (78,9 %), Тайнунг - 65 (73,4 %), Орманс (80 %). Слід відміти, що незважаючи на високу врожайність сорти Вінницький рожевий (31,94 т/га) та Боніта (35,65 т/га) мали низький вихід товарної продукції, який складав 69% і 58,6 відповідно.

За результатами досліджень було виявлено, що урожайність сортів батата варіювала від 11,18 т/га до 35,65 т/га. Найбільш урожайними були сорти: Бурячний (31,17 т/га), Вінницький рожевий (31,94 т/га), Боніта (35,65 т/га), найменшу – Борегард (11,18 т/га), Орманс (17,45 т/га), LA (17,52 т/га).

Отже, за результатами досліджень було виділено сорти для вирощування в умовах Лісостепу України, зокрема Женьшень червоний, Бурячний, які мають суттєво вищу врожайність та вихід товарної продукції.

Список використаних джерел:

1. Івченко Т. В., Мозговська Г. В., Віценя Т. І., Баштан Н. О., Мірошніченко Т.М. Методичні підходи щодо селекції та сучасних технологій розмноження і вирощування батату (*Ipomoea batatas* L.): методичні рекомендації. Селекційне: ІОБ НААН, 2018. 36 с.
2. Мозговська Г. В., Івченко Т. В., Баштан Н. О., Мірошніченко Т. М. Інтродукція нової нішевої культури батату (*Ipomoea batatas* L.) в умовах східного лісостепу України. *Генетичні ресурси рослин*. 2019. № 25. С. 61-70.
3. Moulin M. M., Rodrigues R. Collection and Morphological Characterization of Sweetpotato Landraces in North of Rio de Janeiro State. *Hortic. Bras.* 2012. № 30. P. 286–292.
4. Escalante-Sánchez E., Rosas-Ramírez D. Acylated Lipooligosaccharides from the Resin Glycosides of Sweetpotato. *J. Agric. Food Chem.* 2008. № 56. P. 9423–9428.
5. Huang Y., Chang Y. Effects of Genotype and Treatment on the Antioxidant Activity of Sweetpotato in Taiwan. *Food Chem.* 2006. № 98. P. 529–538